

Informacja
w sprawie ustawy z dnia 4 września 2026 r. o zmianie ustawy o samorządzie
gminnym

Nowelizacja przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wprowadza wobec kandydatów na: sołtysa, członka rady sołeckiej, członka zarządu dzielnicy, członka zarządu osiedla, członka rady dzielnicy oraz rady osiedla wymóg posiadania prawa wybieralności do rady gminy, na obszarze której znajduje się jednostka pomocnicza do której organów kandydują.

Ustawa przewiduje, że sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów stale zamieszkujących na obszarze tego sołectwa i mających prawo wybieralności do rady gminy, na obszarze której położone jest to sołectwo, przez stałych mieszkańców tego sołectwa uprawnionych do głosowania. Natomiast członkowie rady dzielnicy (osiedla) i zarządu osiedla, w którym organem uchwałodawczym jest ogólne zebranie mieszkańców, będą wybierani w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów mających prawo wybieralności do rady gminy, na obszarze której położona jest jednostka pomocnicza, przez stałych mieszkańców odpowiednio dzielnicy albo osiedla uprawnionych do głosowania.

W dodawanym do ustawy o samorządzie gminnym art. 37e wskazano przesłanki wygaśnięcia mandatu członka organu jednostki pomocniczej gminy. Są to:

- 1) śmierć członka organu jednostki pomocniczej gminy,
- 2) złożenie pisemnej rezygnacji z pełnionej funkcji,
- 3) utrata prawa wybieralności do rady gminy, na której obszarze znajduje się jednostka pomocnicza, lub brak tego prawa w dniu wyborów.

Wygaśnięcie mandatu na skutek złożenia pisemnej rezygnacji następuje z dniem jej doręczenia radzie gminy albo z dniem wskazanym w tej rezygnacji.

Wygaśnięcie mandatu na skutek utraty biernego prawa wyborczego przez członka organu jednostki pomocniczej gminy lub jego braku w dniu wyborów następuje z dniem podjęcia przez radę gminy uchwały stwierdzającej zaistnienie przesłanki uzasadniającej utratę tego prawa. Uchwała taka powinna być podjęta w terminie 3 miesięcy od dnia powzięcia informacji o powstaniu przyczyny wygaśnięcia mandatu. Przed jej podjęciem członkowi organu jednostki pomocniczej gminy należy umożliwić złożenie stosownych wyjaśnień.

Nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym określa również, że w razie wygaśnięcia mandatu członka organu jednostki pomocniczej obsadzenie wygasłego mandatu będzie następować na zasadach i w trybie określonym w statucie jednostki pomocniczej.

W nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym przewidziano również stosowny przepis przejściowy. Zgodnie z nim, przepisy dotyczące wygaśnięcia mandatu członka jednostki pomocniczej gminy oraz obsadzenia wygasłego mandatu będą miały zastosowanie do członków organów jednostek pomocniczych gminy wybranych przed dniem wejścia w życie omawianej nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.